

NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN

SOUTH KAZAKHSTAN UNIVERSITY



AUEZOV
UNIVERSITY
1943

April, 2022

Current Issues of Social Sciences and Humanities

International Scientific and
Practical Conference

The Department of Ethics and Aesthetics

The Faculty of Social
Sciences



NUU.UZ





МИРЗО УЛУГБЕК НОМИДАГИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ



ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР ФАКУЛЬТЕТИ
ЭТИКА ВА ЭСТЕТИКА КАФЕДРАСИ

М.АУЭЗОВ НОМИДАГИ
ЖАНУБИЙ ҚОЗОФИСТОН УНИВЕРСИТЕТИ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ

Халқаро илмий-амалий конференция материаллари

2022 йил, апрель

“Academic Research” MCHJ

ТОШКЕНТ – 2022

2

<https://nuu.uz/>

April, 2022

International Scientific and Practical Conference





Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб масалалари. Халқаро илмий-амалий конференция материаллари. - Тошкент: "Academic Research" MCHJ, 2022 йил.

Мазкур илмий-амалий конференция Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 7 март №101-F-сонли Фармойиши асосида ўтказилди.

МАСЬУЛ МУҲАРРИР:

Мухаммаджонова Л.А. Фалсафа фанлари номзоди, профессор, ЎзМУ "Этика ва эстетика" кафедраси мудири.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Қодирова Д.С. Фалсафа фанлари номзоди, доцент. ЎзМУ.
Ағзамова Н.Ш. Фалсафа фанлари номзоди, доцент. ЎзМУ.
Шодиметова Г.М. PhD, Катта ўқитувчи. ЎзМУ.
Туляев А.И. PhD, Катта ўқитувчи. ЎзМУ.
Абдуазимова З.А. PhD, Катта ўқитувчи. ЎзМУ.

КООРДИНАТОР:

Нуруллаева З. Ўқитувчи. ЎзМУ.

ТЕХНИК МУҲАРРИР:

Авазхонов Ю. Таянч докторант. ЎзМУ.

Муаллифлар мақолаларда келтирилган фикрлар, маълумотлар ҳамда манбаларнинг ишончли ва асосли эканлигига масъулдирлар.

© «Academic Research» MCHJ
© «Ўзбекистон Миллий университети»



НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
УЗБЕКИСТАНА
ИМЕНИ МИРЗО УЛУГБЕКА



ФАКУЛЬТЕТ СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
КАФЕДРА ЭТИКИ И ЭСТЕТИКИ

ЮЖНО-КАЗАХСАНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ МУХТАРА АУЭЗОВА

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

Материалы международной научно-практической конференции

апрель, 2022 года

ООО “Academic Research”

ТАШКЕНТ – 2022

4

<https://nuu.uz/>

April, 2022

International Scientific and Practical Conference



CONTENTS | MUNDARIJA | СОДЕРЖАНИЕ

1. Segalerba, G. (2022). ELEMENTS OF AMARTYA SEN ON FATALISM, FAMINES AND DEMOCRACY. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 8-20. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-8-20>
2. Авдеева, И. А. (2022). ПРИКЛАДНЫЕ ЗАДАЧИ ЭТИКИ В ЭПОХУ ЦИФРОВИЗАЦИИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 21-28. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-21-28>
3. Каримов, А. Р., & Каримов, М. (2022). ИНФОРМАЦИОННЫЕ ПУЗЫРИ И ЭХО КАМЕРЫ: ПОЧЕМУ МЫ ВЕРИМ В ФЕЙКОВЫЕ НОВОСТИ (ЭПИСТЕМОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД). *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 29-30. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-29-30>
4. Aringazieva, B., & Nurumov, A. (2022). THE NATIONAL IDEA AND MENTALITY OF KAZAKHS IN THE CONTEXT OF DIALOGUE OF CULTURES. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 31-40. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-31-40>
5. Комилова, Ф. А. (2022). ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ СОЗНАНИЕ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ОПТИМИЗАЦИИ СОЦИОПРИРОДНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 41-50. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-41-50>
6. Хавазметова, Д. А., & Рахимшикова, М. К. (2022). ФИЛОСОФИЯ И «НРАВСТВЕННАЯ ВЛАСТЬ» (ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ). *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 51-55. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-51-55>
7. Мухамеджанова, Л. А., Ивентьев, С. Е., & Рахимшикова, М. (2022). ЗНАЧЕНИЕ НРАВСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ В СОВРЕМЕННОЕ ВРЕМЯ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 56-63. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-56-63>
8. Ҳусанов, Б. (2022). ЭСТЕТИК ТАРБИЯ КЛАСТЕРЛАРИ ТАЪЛИМ УЗВИЙЛИГИНИНГ МУХИМ ОМИЛИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 64-69. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-64-69>
9. Муминов, А. Г. (2022). ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИ ЎҚИТИШДА ПРЕЗИДЕНТ Ш.МИРЗИЁВНИНГ “ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СТРАТЕГИЯСИ” АСАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 70-76. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-70-76>
10. Утамуродов, А., & Ташанов, А. (2022). ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА “ТАРБИЯ” ФАНИНИ ЎҚИТИШГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 77-84. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-77-84>
11. Абулкасимов,, Х. П., & Абулкасимов, С. А. (2022). СОГЛИҚНИ САҚЛАШ СОҲАСИДАГИ ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ЙЎЛЛАРИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 85-92. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*



CONTENTS | MUNDARIJA | СОДЕРЖАНИЕ

- 117.**Қаршиев И. (2022). ТАЛАБАНИНГ БЎШ ВАҚТИНИ САМАРАЛИ ТАШКИЛЛАШТИРИШНИНГ МОҲИЯТИ ВА МАЗМУНИ ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМИНИНГ АЖРАЛМАС ҚИСМИ СИФАТИДА. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 762-766. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-762-766>
- 118.**Қаршиев, Ш. С. (2022). МИЛЛАТЛАРАРО ЗИДДИЯТЛАР ВА УЛАРНИ КЕЛТИРИБ ЧИҚАРУВЧИ АЙРИМ ИЖТИМОЙ ОМИЛЛАР. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 767-772. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-767-772>
- 119.**Қодиров, Ф. Й. (2022). ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИ ШАКЛАНТИРИШДА ФУҚАРОЛИК МАДАНИЯТИНИНГ ЎРНИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 773-777. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-773-777>
- 120.**Мажитов, М. А. (2022). ИНСОН ШАХСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИЖТИМОЙ ФАНЛАРНИ ЎҚИТИШНИНГ АҲАМИЯТИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 778-785. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-778-785>
- 121.**Маллаева, Ф. Р. (2022). ИЖТИМОЙ ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАБ МАСАЛАЛАРДАН, МАҶНАВИЯТГА ОИД АЙРИМ ФАНЛАР ВА ЎҚУВ ДАСТУРЛАРИНИНГ ТАҲЛИЛИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 786-792. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-786-792>
- 122.**Мамадалиев, У. (2022). ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТДА ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ БОШ МЕЗОНДИР. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 793-797. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-793-797>
- 123.**Мамаюсупова, И. Х. (2022). ЎСПИРИНЛАРДА НИЗОЛАРНИНГ ПСИХОЛОГИК МЕЗОНЛАРИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 798-803. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-798-803>
- 124.**Махмудова, М. А. (2022). РЕАБИЛИТАЦИЯ ВА МОСЛАШТИРИШ МАРКАЗЛАРИ ЗЎРАВОНЛИК ЖАБРДИЙДАЛАРИГА ЁРДАМ БЕРИШ МЕХАНИЗМИ СИФАТИДА: ХАЛҚАРО ТАЖРИБА. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 804-811. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-804-811>
- 125.**Masharipova, G. K. (2022). “DINSHUNOSLIK” FANINI O, QITISHNING DOLZARB MUAMMOLARI. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 812-816. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-812-816>
- 126.**Мирзаахмедов, К. (2022). КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЕ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 817-822. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-817-822>
- 127.**Зияева, Х. О., & Мироқилов, М. Х. (2022). ОТА-ОНА ҚАРОВСИЗ ҚОЛГАН БОЛАЛАР БИЛАН ИЖТИМОЙ ИШ ОЛИБ БОРИШДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ. *Current Issues of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 823-828. <https://doi.org/10.24412/2181-1385-2022-2-823-828>

ТАЛАБАНИНГ БЎШ ВАҚТИНИ САМАРАЛИ ТАШКИЛЛАШТИРИШНИНГ МОХИЯТИ ВА МАЗМУНИ ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМИНИНГ АЖРАЛМАС ҚИСМИ СИФАТИДА

И. Қаршиев

Жizzah давлат педагогика институти

АННОТАЦИЯ

Мақолада Талаба ёшларни миллий рухиятига тарғиб-ташвиқ қилиш масалалари ёритилган. Бундан ташқари, ёшларни дунёқарашига салбий таъсир кўрсатувчи маънавий хуружлар авж олган ҳозирги даврда бундай салбий иллатларга қарши курашишнинг миллий моделини яратиш зарур эканлиги ҳақида фикр юритилган.

Калит сўзлар: Тарбия, адолат, тафаккур, дунёқараш, образ, туйфу, кечинма, нисбатан.

ABSTRACT

The problem of thaching national mentality of yough is educated in the article. It is explained about necessity of creating national model against negative flaws which can impact on youth outlook.

Keywords: Upbringing, justice, thinking, worldview, image, emotion, perception, relative.

Бугинги талабалар эртамиз келажаги уларни чуқур билимли қилиб тарбиялаш биз педагогларни бурчимиздир. Зеро Биринчи Президентимиз И.А. Каримов таъкидлаганларидек —Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта баҳтли бўлишлари керак деган жумлалари маъно ва мазмун жихатдан катта тарбиявий аҳамиятга эга. Талабанинг буш вақтини самарали ташкиллаштириш дунёқарашини юксалтиришда педагог ходимларнинг маънавий ахлоқий тарбияси аҳамияти бекиёсdir. Бугунги кунда ўзгариб бораётган дунё хам жамиятида келажагимиз эгалари булмиш талаба ёшларнинг маънавий жихатдан қуллаб кувватлаш мухим ҳозирги ва энг долзарб масалаларимиздан бири хисобланади. Талаба ёшларимиз жўшқин навқирон бўлишлари учун фақатгина педагог ходимларгина эмас балки ота-онадан, оиладан, жамиятдан кучли эътибор талааб этилади.

Уларни тўғри йўналтиromoқ шу билан бирга талаба ёшларнинг ички кечинма ва рухиятига хам қулоқ солмоқ

лозим.Биринчи оиласдаги тарбия, Оиланинг иккита асосий вазифаси бор: биринчиси - ўз насл-насабини давом эттириш, яъни фарзандни дунёга келтириш, иккинчи вазифаси-шунасл давомчиси бўлган фарзандларни муносиб, етук ворислар килиб тарбиялашдир.Лекин шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, болани дунёга келтиришдан кўра уни етук одам қилиб тарбиялаш қийинроқдир.Маълумки, жамият яшаб қолиши ва ривожланиши, моддий ва маънавий бойликлар яратилиши учун тарбия керак. Чунки тарбия орқали ўтмишнинг моддий ва маънавий бойликларига авлоднинг ворислиги таъминланади.Ҳар бир даврнинг ўзига хос тарбия усуллари ва воситалари бўлади. Қадимда тарбия ёш авлоднинг кекса авлод тажрибаларини ўзлаштира олишидан иборат бўлган ва у асосан, жисмоний бақувват бўлишга қаратилган.Иккинчи бошлангич таълимда ва учинчидан олий талим муосасадаги тарбияга эътиборни янада кучайтириш зарур эканлигидан далолат беради. “Биринчидан у мактаб ўқувчисими, ёки талабами ҳам оиласдан ҳам олий даргоҳдан берилаётган эътибор кўмақдан ўзида янгича фикрни, янгича яратувчанлик шакиланади ва жамиятта керакли мутахассисга айланади.Энг катта бойлик бу ақл заковат ва илмдир, энг катта мерос бу ота-она ва биз педагоглар берган тарбия, энг катта қашоқлик бу илмсизликдир!Шу сабабли барчамиз учун замонавий билимларни ўзлаштириш, ёшларга чинакам марифат ва юксак марифат улашишимиз ва юксак маданият эгаси булиш узлуксиз ҳаётий одатимизга айланishi керак. Сунги йилларда мамлакатимиздаги амалга оширилаётган ислоҳатлар натижасида улкан иқсодий барқарорлик эришилаётган ютуқлар малакали кадрлар ва етук мутахасисларга бўлган талабни янада оширмоқда. Бу таълим тизимини талабани бўш вақтини самарали ташкилаштириш билан узвий bogliq холатдир. Бу ўз ўзидан талаба ёшларнинг ўқув машгулотларига қизиқиши ва бўш вақтини бехудага сарфламаслиги ўзи қизикан касп ёки машгулот билан банд бўлиши ўзини устида ишлаши ёд ғояларга чалгимаслиги мўҳим аҳамият касб этади. Зеро буюк мутафаккир Абдулла Авлоний таъкидлаганидек тарбия биз учун ё хаёт ё мамот ё најжот ё халокат ё фалокат масаласидир деган чукур маъноли сўзларини хар доим ёдда тутмоғимиз зарур. Ёшларга борлиқни англашда инсон тафаккури бекиёсдир. Тафаккур ўзи нима? деган саволга тўхталиб ўтсак — Тафаккур арабча сўз бўлиб ўзбек тилида фикрлаш ақлий билиш сўзларининг синоними сифатида қўлланилади. Нарса ходисаларининг моҳиятини тушинишга тафаккур ёрдамида эришилади. Тафаккур билимнинг юқори рационал (лотинча ratio ақл) билиш

босқичи бўлиб, унда предмет ва ходисаларнинг умумий муҳим ходисалари аниқланади. Улар ўртасида ички зарурӣ алоқалар яъни қонуний боғланишлар акс эттирилади. Тафаккур услугига оид илк қарашлар инсоннинг ўз онгли фаолиятини назорат кила бошлаган давр билан боғлиқ десак хато бўлмайди. Зеро қадимги тош битиклар ва паргаментларга битилган тасвиirlар хам антик давр одамларининг тафаккур тарзидан далолат беради. Бироқ тафаккур услуги ғақидаги биринчи тизимга солинган фикрлар қадимги юонон файласуфлари Платон, Аристотел кабилар асарида учрайди. Марказий Осиё мутафакирлари Мухаммад ибн Мусо ал Хоразмий, Абу Наср Фаробий, Жалолиддин Румий, Абу Райхон Беруний асарларида тафаккур ва унинг хусусиятлари масаласига алоҳида эътибор берилганлигини гувоҳи бўлишимиз мумкин Хусусан буюк мутафакир Ал Беруний дунёқарашида тафаккур услуги муаммолари устивор мақомга эга. Мутафакир ўзининг —Хиндстон асарида ўзи саёҳат қилган ва қузатган мамлакатлардаги кишиларнинг хулқ автори, яшаш ва фикрлаш тарзи каби масалаларни атрофлича тахлил қилган. Шундан билсак бўладики тарбия жараёнида тафаккур услубини ўрни Бекиёсdir. Ёшлар тарбиясида ота-она болани дунёқарашини тафаккур услубини чукур англаган холатда унга нисбатан ўта хушёр, мулоим аникроқ қилиб айтганда, образлирок (яъни образ сўзининг маъноси ролга киришувчан) бўлиши билан вояга етказиши зарур. Ўсмирнинг кўнглини уни характерини билиши зарур. Хар қандай инсон ёки ўсмир ён атрофига қараб ўзини шунга мослаб боришини атроф муҳитга боғликлигини биламиз. Инсон гўдаклигидан яъни индивид холатдан тоза жамиятда улғайса у инсонни руҳий холати хам тетик, кенг фикрли инсон бўлиб улғаяди. Мисол қилиб айтганимизда ўсмир ўз ота-онаси билан бўладиган мулоқатда ўз кечинмаларини уларга тўғри етказиб бера олмайди, оқибатда ота-оналар фарзандининг улғайиш жараёнидан хавотирга туша бошлайди. Ота-онасида ўзига нисбатан хавотир ва ишончсизликни сезган бола, руҳан тушкинликка тушади, иродаси сусаяди. Ўзига ишонмаган ва иродаси бўш бола эса, турли хил ёт ғоя ва оқимларга тез алданиб қолиши ўзи билмаган холда жиноят йўлига кириб қолиши мумкин. Агар ота-онасида бола ўзига нисбатан ижобий қарашини англаса, бола ўзидаги қобилияtlарни намоён қила олади ва жамиятдаги ўз ўрнини топа лади. Юқоридагилардан шуни хулоса қилиш мумкинки, жамиятни ривожланишида ижтимоий хаётда бир босқичдан иккинчи босқичга ўтаётганда тафаккур услубининг

ўзгариши шартдир. Жамиятда булаётган ходисаларига оқилона муносабатда бўлган хар қандай талаба миллатнинг, давлатнинг келажаги йўлида ўзининг идроки, зехни, дунёқарashi доирасида буюк ишлар қилишга қодир. Талаба ёшлар тарбиясида миллий гояда белгилаб берилган қадриятлардан фойдаланиш билан бир қаторда уларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш хам давримизнинг долзарб вазифаларидандир. Зеро фуқаролик жамияти асосларини мустахкамлаш ёш талаба зиммасида экан уларнинг фаолиятини ижобий соҳаларига йўналтириб, уларнинг онгида гоявий иммунитетни шакллантириш, бўш вақтини самарали ташкиллаштириш сиз ва биз каби педагогларнинг хар кунги юмушимизга айлантирмоғимиз даркордир. Дарҳақиқат, эндилиқда тарбия жараёнини эскирган методика қоидалари асосида давом эттириб бўлмайди, қолаверса, глобаллашув даври бу тартиб билан муроса қилмайди. Шу жиҳатдан олганда, замонавий педагогнинг умуминсоний қадриятлар асосида фидоийлик, ватанпарварлик, ҳалоллик, қатъиятлилик, масъулиятлилик, ташаббускорлик фазилатларига эга бўлиши, педагог ўзининг куч ва ғайратини нафақат таълим, балки тарбия жараёнига ҳам сарфламоги зарурлиги узлуксиз педагогик таълининг стратегик йўналиши қилиб белгиланганлигини муҳим ижтимоий ҳодиса сифатида баҳолаш мумкин. Юрган Ш.М Мирзиёев такидлаганларидаи хуқукий билим ва хуқукий онга эга бўлиш хар бир фуқоро хар бир инсон учун биринчи даражали эътибор зарур эканлиги таъкидланиб келинмоқда, билинки жамиятимиз фаровон ҳаётимиз осуда бўлса барчамиз учун бирдек яхши бўлади шуллар қаторида хар бир талабага яратилаётган шарт шороид, келажакгимиз пойдеворини янада мустахкамлаш десак максадга муюғиқ бўлар эди. Аждодларимиз қолдирган бой маънавий тарихий меросдан фаҳр туйғусини ҳис этган ҳолда уларнинг муносиб ворислари бўлишга интилиш, илм-у фанимиз ривожи ва истиқболи тўғрисида қайғуриб, ёш талабани ҳақиқий ватанпарвар, ҳуշёр хар томонлама интилувчан қилиб тарбияламогимиз зарур. Биз педагоглар тарбиялаётган ёшлар олий таълим министринг савиясини ажралмас қисми сифатида хизмат қилсин. Дунё ҳамжамияти таълим тизимини барқарор тарракқиёт тенденцияларига талаба ёшларни мослаштириш олий таълимида таълим ва тарбия узвийлигини таъминлашда талабаларнинг бўш вақтини самарали ташкиллаштириш, ҳозирги замон олий таълимида электрон таълимий ресурс воситаларидан фойдаланган холатда талабага имкониятларини кенг очиб бериш талаба буш вақтини самарали ташклаштириб бериш зурурдир.

REFERENCES

1. Ш.М Мирзиёев Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз.Ўзбекистон 2017.
2. Ш.М. Мирзиёев “Нияти улуг халқнинг иши ҳам улуғ ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади”.Ўзбекистон, 2020
3. И.А.Каримов “Юксак маънавият енгилмас куч” –Тошкент, Маънавият 2008 йил.
4. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз.– Т.: Ўзбекистон. 2017 й.
5. Мирзиёев Ш.М. Миллӣ тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1.– Т.: Ўзбекистон. 2017 й.
6. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. Т.1.– Т.: Ўзбекистон. 2018 й.3. И.Каримов юксак келажак сари Тошкент.маънавият 2010 йил
7. И.А.Каримов Юксак маънавият енгилмас куч-Тошкент.Маънавият|| 2008 йил.
8. Платон. Диалоги.- М.; Наука.1959.-260 с.; Аристотель Органон - М.. Ўзбек педагогикаси тарихи. Тошкент-1997 йил, 27-бет
9. Г.А.Хайдарова, К.У.Пардаева, Б.Н.Гаппаров “Халқ педагогикаси”. Ўқув қўлланма. Тошкент. “Тафаккур” нашриёти. 2009 йил.131-140 бетлар.Наука,1957. - С. 350
- 10.Мухамеджанова, Лалихон Ашуралиевна (2019) «РОЛЬ НРАВСТВЕННОСТИ В ОБЩЕСТВЕННОМ СОЗНАНИИ», Научный вестник Наманганского государственного университета : Вып. 1: Вып. 9 , статья 17.
- 11.Мухамеджанова Л.А. (2021). РОЛЬ НРАВСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ В РАЗВИТИИ ЛИЧНОСТИ. Вестник Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева. Серия: Исторические науки. Философия. Религиоведение, (2 (135)), 123-133.
12. Мухамеджанова Л.А.(2021) “Тенденции изменения этических норм в информационном обществе”. Материалы конференции Социальная реальность виртуального пространства. С. 48-54
13. Муминов, А. Г. (2019). Реформы в образовании Узбекистана: состояние и перспективы. Бюллетень науки и практики, 5(9).